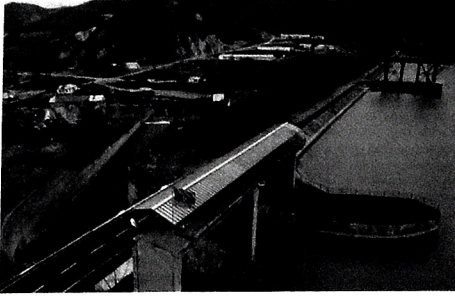

İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi

"Azad edilmiş bütün torpaqların su mənbələrinin xəritəsi hazırlanır. Bizim bütün su ehtiyatlarımız, çaylarımız, göllərimiz, su anbarlarımız - bu sərvətimiz indi bizim elimizdədir. Bu sudan səmərəli şəkildə istifadə etmək üçün yeni kanalları çəkməyi və köhnə kanalları bərpa etməyi artırmaq vəsaiti də öyünüb, müvafiq göstərişlər verilib və geniş proqram icra edilməyə başlanıb". Bunu Prezident İlham Əliyev birinci xanım Məhriban Əliyeva ilə birlikdə Füzuli rayonuna növbəti səfəri zamanı Ağdağ Kəndələnciyə su anbarında olarkən söyləyib.

"Yalnız qənaət və səmərəli istifadə Qarabağ və ətraf bölgələrdə aqrar sektorun inkişafı üçün əsas şərtlərdən biridir"

Prezident qeyd edib ki, Kəndələnciyə su anbarına bir müddət əvvəl heyət göndərib və anbarın vəziyyətinin araşdırılmasını istəyib: "Su anbarının vəziyyəti araşdırıldı. Heyət bu bölgəyə qayıdandan sonra əlbəttə ki, biz bu sudan istifadə edəcəyik. İşğal dövründə mənlur düşmənlər bizi sudan məhrum etmişdi. "Sərsəng" su anbarı, Suqovuşan su anbarı düşmənlərin əlində olduğuna görə 100 min hektar torpaq susuz qalmışdı və bir neçə rayonda su təminatını yaxşılaşdırmaq üçün yüzlarla subarizasiya quyusu qazılmışdır. Ağdam, Tərtər, Bərdə, Yevlax, Goranboy və digər rayonlar Tərtərçayın suyundan məhrum edilmişdi. Məne bu yaxınlarda verilən məlumata görə, Vətən müharibəsindən sonra 30 min hektardan çox sahəyə Suqovuşan su anbarından su verilməyə başlanmışdır. Eyni zamanda, Ağdam rayonunda Xaçınçay su anbarı da bizim nəzarətimizdədir. İşğaldan azad edilib və o su anbarı bu su anbarından həcm baxımından daha böyükdür. Bir daha demək istəyirəm ki, bizim bütün su ehtiyatlarımız araşdırılıb, təhlil edilir və gələcəkdə bizə böyük üstünlük verəcəkdir". Prezidentin Füzuliyə növbəti səfəri bir daha təsdiq etdi ki, işğal

dan azad edilmiş ərazilərə heyət qayıdır, yaxın zamanda insaflarımız da qayıdacaq və Qarabağda tayı-bərabəri olmayan yeni həyat başlayacaq. Amma əlbəttə, bunun üçün bütün təbii sərvətlərdən, o cümlədən su ehtiyatlarından da səmərəli istifadə şərtdir. Çünki hazırda dünyada global su böhranı yaşanır. Sudan səmərəli istifadənin yolları, üsulları haqqında mütəxəssis rəyini təqdim et-

məzdan önce, Qarabağda davam edən quruculuq işlərinə qısaca nəzarət salacaq.

Hava limanının tikintisi də sürətlənib

Füzulidə beynəlxalq hava limanının tikintisində xeyli irəliləyişlər əldə olunub. AZAL-ın nümayəndəsi Valeh Əmiraslanov Füzuliyə səfər etmiş media nümayəndələrinə açıqlamasında bildirdi ki, genişləndirəli hava qapılarının qəbul etməyə imkan verən asfalt-beton örtüklü uçuş-çəmne zolağının tikintisi davam edir. Uçuş-çəmne zolağının uzunluğu 3000 metr, eni 60 metr təşkil edəcək. Eyni zamanda, 60 min kv.m-ə qədər sahəsi olan peronun tikintisi davam edir.

Terminal binasında beton işləri başa çatdırılıb, hazırda metal konstruksiyaların qurulması işləri davam etdirilir. Terminalin dam örtüyü üçün nəzərdə tutulan materiallar İtaliyadan gətirilib. Həmçinin Türkiyədən binanın fasad hissəsi üçün lazımlı olan materiallar sifarişləri verilib. Elektrik və mexaniki avadanlıq Avropadan sifariş edilib. Hava qapıları uçuşlarının aeronavasiyası və işıq-texniki

təminatı üzrə avadanlığın quraşdırılması üçün zəruri olan infrastrukturun hazırlanması ilə bağlı işlər tamamlanıb. Bu avadanlıq zavod sinaxlarından uğurla keçib və artıq Füzulidəki beynəlxalq hava limanı üçün çatdırılıb. Gələcək aeroqazal kompleksini elektrik enerjisi ilə təmin etmək üçün əsas transformator yarımstansiyasının (10 kV) tikintisi və elektrik xətlərinin çəkilməsi ilə bağlı işlər də başa çatdırılıb. Bu məqsədlə 2,5 kilo-

"Su mənbələrindən istifadədə əlimi yanaşma vacibdir"

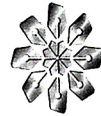
İqlisədq Natlıq Cəfəril "Şərq"ə açıqlamasında ərazilərimizin işğaldan azad edilməsi səyində əldə olunan su ehtiyatlarının aqrar sektorun inkişafına böyük töhfə verəcəyini dedi. İqlisədq eyni zamanda qeyd etdi ki, su ehtiyatlarından səmərəli istifadə vacib məsələdir. Burada diqqət yetirilməli bir neçə mühüm amil var:

- Azərbaycanın aqrar sektorun-

istifadəni öyrənməli. Azərbaycan aqrar sektorunun 2 əsas problemi var. Birisi toxumçuluqdur, birisi də məhsuldarlıqdır. Azərbaycan hər hektardan əldə edilən məhsulun həcmi beynəlxalq standartlara cavab vermir. Toxumçuluq da zəif inkişaf edir. İşğaldan azad edilməsi ərazilərimiz bizə su mənbələri baxımından böyük üstünlüklər verir. Su ehtiyatlarımız artıq əlçatandır. Dövlət proqramları icra olunur, su elektrik stansiyaları, su anbarları tikilir. Bununla yanaşı arizetian quyularının qazılması da paralel aparılır. Harda ki, su ka-

Xəritə hazırlanır

Qarabağdakı su ehtiyatlarımız daha əlçatandır

Azərbaycan Respublikasının Mediann İnkişafı Agentliyi

metrik sahədə minalardan təmizləmə işləri aparılıb. Hava limanı ərazisində qazanxana və digər köməki bina və sahələrin tikintisi davam edir. Fasiləsiz su təminatı məqsədilə arizetian quyusunun qazılması, həmçinin su rezervuarlarının tikintisi üzrə işlər başa çatdırılıb. Tikinti prosesini optimallaşdırmaq üçün Füzuli hava limanının yaxınlığında asfalt və beton zavodu inşa edilib. Sentyabr ayınadək uçuş-çəmne zolağının istifadəyə verilməsi, hava hərəkətinin idarəetmə qülləsinin tikintisi başa çatdırılacaq.

"Zəfər" yolu da tamamlanmaq üzrədir

Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin şöbə rəisi İlham Süleymanov bildirdi ki, 101 km-lik Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa - "Zəfər" yolunun tikintisi üzrə işlərin 75-80 faizi görüldü, torpaq işləri yolun 51 km-liyində tam başa çatdırılıb. "Hazırda yol konstruksiyasının inşası aparılır. Artıq Zəfər yolunun 1 km 200 m hissəsinin asfalt örtüyü də vurulub. Yolun üzərində 4 körpü inşa olunacaq. Körpülərdən 3-də tikinti işlərinin 70 faizi görüldü", deyir o qeyd edir. Şöbə rəisi körpülərin Ağdam-Füzuli yolunun həm yolötürücüsü, həm də çay yataqları üzərində süni qurğu funksiyası yerinə yetirəcəyini söyləyib. İ. Süleymanov Zəfər yolunun tamamlanmaq üzrə olduğunu vurğulayıb. Bütün bu işlər onu deməyə əsas verir ki, çox yaxın zamanda Qarabağda əhalinin məskunlaşması prosesi başlayacaq. Bu zamana insaflarımız ilk növbədə su lazımlı olacaq. Su ehtiyatlarından səmərəli istifadə buna görə böyük əhəmiyyət daşıyır.

da ən böyük problem, ən böyük maneə məhz su ehtiyatlarının müəyyən hissəsinin düşmənlərin əlində olması idi. Ümmümiyyətlə, su mənbələrindən istifadədə israfçılığa, səbəbsiz itkilərə yol verilməsi Azərbaycan aqrar sektorunun əsas problemi olub. Yağdınlıqdadır, Prezident İlham Əliyev bir müddət əvvəl meliorasiya və su ehtiyatlarında yol verilmiş israfçılıq, itkilər barədə tənzid fikirlər səsləndirdi, bu sahədə problemlərin aradan qaldırılmasına, müasir suvarma sistemlərinin tətbiqinə dair göstəriş verdi. 44 günlük Vətən müharibəsində əldə etdiyimiz qələbənin bizə qazandırdığı ən böyük üstünlüklərdən biri də su ehtiyatlarımızın da işğalına son qoyulmasıdır. Ərazilərimizin işğaldan azad edilməsi bizə həm də bol su ehtiyatlarımızı əlçatantığı təmin etdik. İndi qalır, bu ehtiyatlardan səmərəli istifadə etmək. Bu məsələdə köhnə sovet təfakkurundan çıxmaq lazımdır. "Görüş" filmindeki epizod yadımdır: Suçu suyu açdı buraxıb pambığa, deyir, "qoy ne qədər işləyir çişin". Belə başpıçuq, səhikənkər yanaşmadan əl çəkilməlidir. Dünyada suvarma sistemləyi bağlı müasir, itkilərə yol verilməyən üsullar tətbiq olunur. Müsbət örnəklərdən biri də İsrailin aqrar sektordakı təcrübəsidir. İsraildə quraqlıq sahələrin geniş olması na baxmayaraq bu ölkədə məhsuldarlıq böyükdür. Çünki suvarmada damcı və kompüter proqramı ilə hər məhsula yetəcək qədər suyun hesablanması üsullarından istifadə edilir. Bu üsulların tətbiqi sayəsində su ehtiyatlarının kasad olmasına baxmayaraq İsrailin aqrar sektorun böyük məhsuldarlığı nail olur, su itkinsinə də yol verilmir. Biz su ehtiyatlarından qənaətə

nalı inşa etmək çətinidir, təbii resurslar yetərli deyil, o ərazilərdə arizetian quyularının qazılmasına ehtiyac var, bunlar olmalıdır. Lakin arizetian quyularının qazılması da kətibə aparılmamalıdır. Dövlət büdcəsindən bu iş üçün konkret vəsait ayrılıb. Gələcək vəsaitdən də səmərəli istifadə olunsun, əlavə xərclərin yaranmasına, vəsait itkisinə yol verilməsin. Bunun üçün də arizetian quyularının qazılmasında da əlimi yanaşma olmalıdır. Kəşfiyyat işləri düzgün aparılmalıdır ki, quyunun qazılması həddə getməsin. Bəzən quyu çəkilir, sonra görürür ki, su itib, yoxdur. Bu ondan nəticəsidir ki, quyunun harada, hansı ərazidə qazılması düzgün hesablanmır. O ərazidə suyun olmadığı əvəlcədən deyişmə müəyyənləşdir. Ya da quyu qazılır, görürür ki, şoran sudur. Ondan da suvarmada istifadə etmək mümkün deyil. Arizetian quyularının qazılması üçün sifirin, həm də dayanıqlı su mənbələri tapılmalıdır. Belə suyu çaylarımızla yanaşı, yeraltı çaylar da bizim zəngin su ehtiyatlarımızı təşkil edir. Lakin əsas məsələ onlardan səmərəli istifadə etməkdir. Böyük qayıdış nəticəsində milyonlarla vətəndaşımız doğma yurduna dönəcək. Her kəs əkiləcək, təsərrüfat yaratacaq istəyəcək. Bu da tamamilə təbii. Buna görə də bizə su ehtiyatları, necə deyirlər, "hava, su kimi lazımdır". Yalnız qənaət və səmərəli istifadə Qarabağ və ətraf bölgələrdə aqrar sektorun inkişafı üçün əsas şərtlərdən biridir.

Melihat Rzayeva

Azərbaycan Respublikasının Mediann İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub